

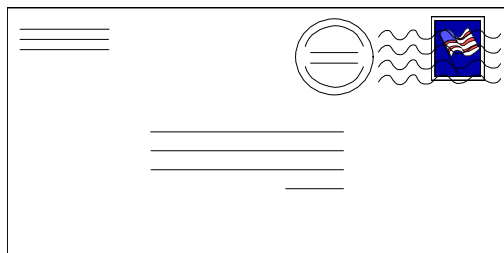
BIJZONDERE POST :

Aflevering 36

Door Daan Koelewijn,

lid van de Nederlandse Academie voor Filatelie

HOTELPOST

Hotelpost is post die behandeld werd (en ook nog wel wordt) op bijpostkantoortjes in hotels.

HOTELPOST

Postkantoor in hotel

In het midden van de 19e eeuw groeide de toeristische belangstelling voor Zwitserland aanzienlijk, wat onder andere was te danken aan de grote verbeteringen in het Europese spoorwegnet. Een Engelsman bijvoorbeeld, die naar Bern wilde reizen, deed dat binnen een etmaal. Vroeger met de diligence moest hij acht dagen uittrekken voor deze reis. Een gevolg van deze stijgende belangstelling was, dat er in Zwitserland vele hotels werden gebouwd, ook in de meer afgelegen streken. Deze berghotels vielen buiten de bestelkring van de PTT. De hotels zorgden daarom zelf voor het vervoer van de post van de gasten tussen het hotel en het dichtstbijzijnde postkantoor. Van de Zwitserse posterijen ontvingen een aantal hotels zelfs de status van

“postkantoor met eigen stempel” (afb. 1). Deze hotelpostkantoren waren overigens verplicht hun diensten ook te verlenen aan niet-hotelgasten. De aangeboden poststukken moesten worden voorzien van officiële frankeerzegels.

Eigen hotelzegels

De hotels gaven echter ook hun eigen zegels uit, de zogenaamde Zwitserse hotelzegels. Er is vastgesteld dat een twintigtal hotels eigen postzegels hebben ingevoerd en tevens een officieel stempel

(Amsteg) en Kurort Stoos (afb.2, 3 en 4).

Einde Zwitserse hotelpost omstreeks 1900

In Zwitserland werd in 1883 door de PTT verboden dat hotelzegels een woord als “franco” en een waarde vermeldden. Nog enige tijd gaf men toen hotelzegels uit met alleen de naam van het hotel of een aanduiding als “extra dienst” (afb. 5 en 6). Met het verstrijken van de tijd zagen steeds meer hotelhouders af van het vragen van een vergoeding voor hun postale activiteiten. Op den duur verdween dit zelfs geheel en al. Omstreeks 1900 kwam in Zwitserland een einde aan het fenomeen hotelpostzegel. (Bron van het Zwitserse “hotelpostverhaal”: Dr. Dr. h. c. H. Leemann, *Die schweizerische Hotelpost*).

Afb.2

gebruikten.

Er waren daarnaast nog zo'n zeventig hotels die geen eigen zegels gebruikten, maar die wel over een al dan niet officieel stempel beschikten.

Vanzelfsprekend werd voor deze vorm van

dienstverlening een geringe vergoeding gevraagd. Het hotel Rigi-Kaltbad was het eerste hotel dat in 1864 deze postvorm aanbood aan haar gasten. Andere hotels met een dergelijke dienst waren: hotel Belalp (Brig), Maderner Tal

Afb. 3

Hotelpost ook in andere landen

Ook buiten Zwitserland, in grote hotels met veel buitenlandse gasten, werden wel officiële bijpostkantoren met beperkte dienstuitvoering ingericht, die van een stempel met

Afb.1

Afb. 4

daarbij behorende tekst gebruik maakten. In Duitsland bestonden hotelpostkantoren bijvoorbeeld in het Excelsiorhotel en in café Moka Efti, beide in Berlijn en in Leipzig had hotel Adlon een eigen hotelpostkantoor. Ook in Zevenburgen - toen Hongarije, nu Roemenië - kwam hotelpost voor, zoals van hotel Hohe Rinne in het Tatra-gebergte. De Hongaarse en Roemeense hotels gaven ook zegels uit tot ver in de twintigste eeuw. Ook van Oostenrijkse hotels zijn zegels bekend. Soortgelijke kantoren bestonden of bestaan in andere landen, bijvoorbeeld in het Grand-Hotel in Parijs en in het hotel Kongen in Kopenhagen (afb. 7).

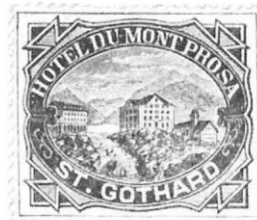
Afb. 7

Veel vervalste hotelpost

Echt gebruikte hotelpost (met hotelzegels) van met name Zwitserse hotels uit de negentiende eeuw, is moeilijk te vinden. Verder komen er ook veel vervalsingen voor. De Zwitserse hotelzegels waren namelijk geen druktechnische hoogstandjes en zijn gemakkelijk na te maken.

Hotelpost in thematische verzamelingen

Het is natuurlijk overbodig te zeggen dat hotelpost uitstekend te gebruiken is in verzamelingen over Toerisme en Bergsport. Maar wat denken thematici van medische onderwerpen bijvoorbeeld van officiële hotelstempels met teksten als: Simplon Hospice, Beatenberg-Kurhaus en Maloja Kursaal ? ■

Afb. 5

Afb. 6

